

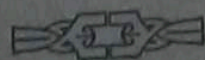
ИЛИНДЕН

1903 – 1921

Сборник в памет на големото
македонско вжзстание

ИЗДАВА
МАКЕДОНСКОТО СТУДЕНТСКО ДРУЖЕСТВО

„ВАРДАР“

СОФИЯ — ПЕЧАТНИЦА П. ГЛУШКОВ — 1921.

Осемнадесет години след Илинден.

Парижката конференция, която нареждаше и продължава и след три години да нарежда съдбините на народите след всесветската катастрофа, игнорира правдата при разрешението на македонския въпрос и вместо да се вслуша в гласа на учени пътешественици и познавачи на балканите, или да направи допитване до волята на народа съгласно 14-те точки на Уйлсона, остави Македония под робството на сърби и гърци, като заедно с това създаде почва за нови борби и усложнения на полуострова. Сръбското и гръцкото правителства се запретнаха да денационализират Македония, служейки си с крути мерки, като побои, арести, изгонване на учители, свещеници и всички по-събудени българи. Всичко това се върши пред очите на „хуманна“ Европа и Америка, с техните лиги на народите и прочути 14 точки. Правителствата на Сърбия и Гърция жестоко се мамят, като мислят, че така ще претопят македонското население; последното прекара четвърт век в революционна борба за извоюване на своята свобода. Всеко село, град, поля, планини, изгоряли къщи, безкръстни гробове са неми свидетели на близкото наше славно минало. Народ, който е дал скъпи жертви като Груев, Делчев, Тошев, Сарафов, Гарванов, Сандански, Апостол, Развигоров, Узунов и хиляди други, достоен е да даде и нови, когато се тжпка свободата му. Ние се надяваме, че сръбският и гръцкият народи ще упражнят давление върху своите правителства, за да се приложи договора за малцинствата, т. е., да се позволи на македонците сами да решат съдбата си. Само по такъв начин може да се предвядат бъдещи усложнения. Естествено, ако това не стане, не сме ние виновните за компликациите в Сърбия и Гърция, които ще предизвикат техните правителства.

Миролюбивото разрешаване на македонския въпрос създава почва за федерация или конфедерация на балканите. При сегашното положение и дума не може да става за подобни комбинации. При все това, идеята за федерацията е подета от югославянските народи — черногорци, хървати, словенци, македонци и др. и, ако Югославия осъдне един ден

на федеративни начала, не ще сме далече от обща балканска федерация.

Македонският българин е миролюбив по природа и се надява, че ще се премахне терора над него, а заедно с това, както казахме по-горе, и бацила на междуособните борби, които могат да произлезат в бъдаще. Нека сръбският и гръцкият народи погледнат по-трезво на делата на правителствата им, защото народната поговорка казва: „не се гаси туй, що не гасне!“

Естествено е, че и македонското население неще изгуби своя език и своята народност пред никакви насилнически мерки.

Имаме вяра в Югославия, защото борбата на черногорци, харвати, словенци, македонци и други за една истинска и мощна Югославия, поставена на федеративни начала, заедно с България, ще обединява южното славянство. Против тази идея е сегашното консервативно сръбско правителство, което иска сръбския език и култура да наложи с насилие на другите народности. Тази заслепена политика, подкладка на други заинтересовани велики държави, ще хвърли всички народности срещу сръбския народ, а такава една борба е гроба на незакрепналата Югославия. Сегашното правителство ако продължава по тоя път на насилие, съзнателно или не, служи на чужди — противославянски интереси, които искат разцепленията и хвърляне славянството в междуособици.

Ние ще чакаме развоя на събитията, а едновременно самото население ще бди и срещу всяко насилие ще реагира, додето види един ден своя идеал за свобода и самостоятелност реализирани.
